

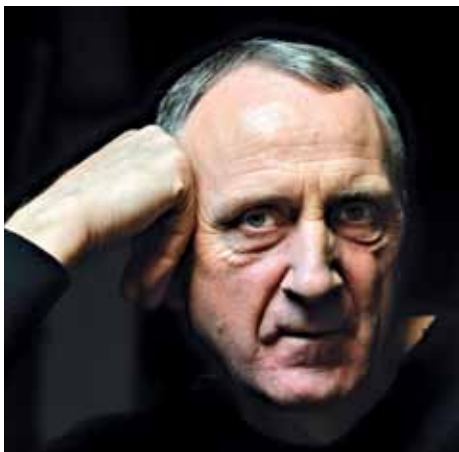

Andrzej Zwierzchowski

Malarstwo

spa•spot

maj 2014

Takie zadanie... Odczarować emocje tkwiące w symbolach, odwirować z energii negatywnych, zneutralizować w ozdobe, by się oswoić, przejść dalej. To mój komentarz do obrazu pt. „Dezintegracja pozytywna – stroik” z 2011 roku (patrz obok). Obraz powstał w kontekście teorii przedstawionej przez psychiatrę prof. Kazimierza Dąbrowskiego*. Kilkanaście lat temu spostrzegłem w jego koncepcji hierarchii wartości, budowania układu wartości, gdzie wybory niższego rzędu są podporządkowywane wartościom rzędu wyższego,

tożsamość z trudami procesu twórczego. Rok 2014 w sposób dobitny ukazał możliwość odwrócenia tego procesu, ku zdumieniu i przerażeniu świata.

Skala jednostkowa – osobista czy globalna – nie zmienia wagi tej sugestywnej teorii, a może nawet ją bardziej uplastycznia. Pozostając przy obrazach i zjawisku procesu twórczego, po stronie przeciwnej [do rozwoju twórczości – *od red.*] postawić można stan niezdrowia, a cytując wybitnego psychiatrę stwierdzić za nim: „choroba to inaczej stan wyłączenia się jednostki z procesu transgresji, np. psychopatia”.

W swoim działaniu staram się dbać o zdrowie, mimo że nieodzownym elementem na tej drodze jest ból.

Dla relaksu i wytchnienia od Manhattanu idei powstały obrazy małego formatu, z opisywaniem marginesu codzienności, prowincjonalnych szczegółów. Pomimo wielu krążących wyjaśnień i przypisów do sztuki, warto jednak utrzymać w cieniu sekundowy odbiór obrazu bez pomocy „protez” teorii. Dla zdrowia i na zdrowie!

Andrzej Zwierchowski

**Od red.* Prof. dr hab. Kazimierz Dąbrowski (1902-1980) stworzył teorię rozwoju psychicznego człowieka poprzez tzw. dezintegrację pozytywną określoną jako zdolność do rozwoju wewnętrznego w kierunku wszechstronnego rozumienia, przeżywania, odkrywania i tworzenia coraz wyższej hierarchii rzeczywistości i wartości aż do konkretnego ideału indywidualnego i społecznego. Dzieje się tak poprzez procesy integracji pierwotnej, dezintegracji jednopoziomowej, dezintegracji wielopoziomowej spontanicznej, dezintegracji wielopoziomowej zorganizowanej aż do osiągnięcia integracji wtórnej globalnej.

Na okładce: Spacer, 2013, olej/płótno, 20x30

Dezintegracja pozytywna – stroik, 2011, olej/plótno, 140x114

Co maluje Andrzej Zwierzchowski?

Co prowadzi Artystę: czy pewna siebie świadomość, precyzyjny plan ułożony w głowie, zanim stanie przed pustym płótnem? A może intuicja, dzięki której realizuje zamysł siły wyższej, której oprzeć się i nie chce, i nie potrafi?

Skąd u Zwierzchowskiego potrzeba olbrzymich powierzchni, nieograniczoności, swobody, oddechu w ruchach pędzla?

Czy swoimi dziełami Zwierzchowski nie sprawia przypadkiem poważnego kłopotu krytykom sztuki?

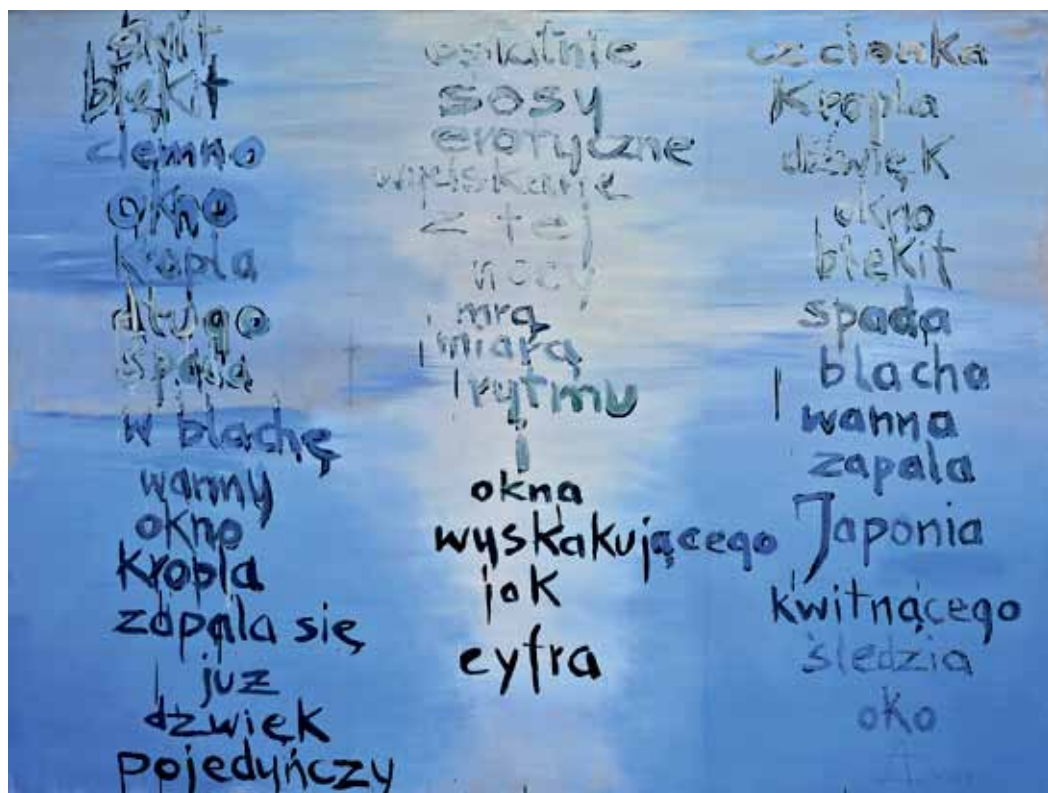
Nie szukam odpowiedzi na te pytania.

Wolę Tajemnicę, która jest źródłem wyczuwalnego niepokoju w obrazach Zwierzchowskiego. Ta tajemnica wciąga i intryguje, nie jest mi obojętna i podobnie jak muzyka Ravela, rezonuje z moimi głęboko ukrytymi wibracjami.

Mimo zmieniającej się stylistyki, takie obrazy Zwierzchowskiego, jak wczesna „Ostatnia Wieczera” i dwadzieścia lat późniejszy „Świt” łączy ta sama próba zmierzenia się z odpowiedzią na zadawane przeze mnie pytania.

Andrzej Zwierzchowski jest profesorem w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W latach 1974-1979 był studentem tej uczelni. W 1979 roku uzyskał dyplom w pracowni Jacka Sienickiego.

Janusz Michalik

Świt, 2009, olej/plótno, 150x200

Ostatnia wieczerza, 1987, olej/plótno, 140x400

Stracenie ideału, 2013, olej/plótno, 24x18

spa•spot

Prywatna galeria sztuki im. Jacka Sempolińskiego
24-150 Nałęczów, ul. Andriollego 5, tel. +48 886 451 365
e-mail: j.michalik@spaspot.pl, www.galeriaspaspot.pl

Koncepcja graficzna: Janusz Michalik
Redakcja katalogu: Magdalena Sowińska
Zdjęcia: Andrzej Rybczyński
Skład i łamanie: TaKar
Druk: Nova Druk S.C. Lublin

ISBN 978-83-937959-3-2